

foto Hans van den Bos, Bosbeeld

Onze eigen Haagse rechter eist dus kennelijk veel meer van de staat: er moet een afrekenbaar resultaat behaald worden voor de otterpopulatie. Hoe kan het nou dat deze twee uitspraken verschillend zijn? Er kan meespelen dat deze Haagse rechter nu eens niet een bestuursrechter is (zoals de Raad van State), maar een civiele rechter: men oordeelt privaatrechtelijk over een publiekrechtelijke natuurbeschermingsrechtelijke materie. Waarschijnlijk was deze civiele kamer van het Haagse gerechtshof ook niet op de hoogte van die eerdere hogere en publiekrechtelijke EU-jurisprudentie. Er wordt door de Nederlandse rechters in elk geval niet naar de lynx-jurisprudentie verwezen. Dat is geen verwijt want ik weet als publiekrechtelijk geschoold jurist ook niks van het privaatrecht. U en ik weten bovendien: de otter en de lynx zijn beide niet echt zachtzinnige en vriendelijke diertjes, maar ze hebben misschien wel eenzelfde aibaarheidsfactor voor leken zoals de dames en heren juristen van beide gerechtshoven. Daar kan het dus ook niet aan liggen.

Wat moet er nu gebeuren met twee soortgelijke casussen doch verschillend gewezen rechterlijke uitspraken? Moet de Staat der Nederlanden in cassatie bij de Hoge Raad gaan en de Europese uitspraak van het EU-Hof over de lynx aan deze hoogste nationale rechter laten zien? Dat zou kunnen, maar het is voor de otter natuurlijk beter om dat niet te doen. Volgens het Haagse gerechtshof krijgt hij immers nu wel zijn benodigde passages, looproosters en beschermende rasters...

Fred Kistenkas

Otter en lynx

Het Haagse gerechtshof deed onlangs een breed in de media uitgemeten uitspraak over verkeerssterfte van de otter. Het haalde zelfs het journaal op tv. De staat werd er in deze zeer otter-vriendelijke uitspraak toe veroordeeld om de bekende *road kill* (knel)punten op te lossen. Dat zal onder meer betekenen dat er op diverse plaatsen rasters, faunabuizen en looproosters onder bruggen moeten worden aangelegd. Het gerechtshof leest namelijk in artikel 12 lid 4 van de Habitatrictlijn (het bij toeval doden mag geen significante weerslag hebben op de soort) een harde resultaatsverbintenis: het verplicht de staat 'een bepaald resultaat' tot stand te brengen. Dat resultaat is dan een 'zodanig lage verkeerssterfte dat deze geen significant negatieve weerslag meer heeft op de otterpopulatie in Nederland'.¹

Deze uitspraak lijkt mij toch enigszins op gespannen voet te staan met een soortgelijke uitspraak van het veel hogere Europese Hof van Justitie in een zaak over de Iberische lynx in Spanje. Daar werd de lidstaat Spanje juist niet veroordeeld om een bepaald resultaat te halen. Datzelfde artikel uit de Habitatrictlijn moeten we volgens dit EU-Hof niet als een resultaatsverbintenis doch juist als een inspanningsverbintenis zien. Het EU-Hof draait de bewijslast om en draagt dus de Europese Commissie op om te bewijzen dat Spanje zich te weinig had ingespannen voor de lynx in het Donana natuurpark in Andalusië.² Er waren geen echt harde resultaten, maar Spanje had wel hier en daar wat rasters, *wildlife crossings* en verkeersborden geplaatst en ook een begin gemaakt met een *road kill* database en een fokprogramma voor de lynx. De staat had zich dus wel een beetje ingespannen en dat was genoeg.

¹ Gerechtshof Den Haag 4 november 2014, rechtsoverweging 3.7 (De staat vs Das & Boom/Otterstation Nederland), terug te vinden op www.rechtspraak.nl onder nummer 2014 3522.

² EU Hof van Justitie 20 mei 2010, zaaknr. C-308/08 (Europese Commissie vs Spanje), te vinden op www.curia.eu

foto Fabrice Othburg